

Tulisiko lapsia pitää pieninä aikuisina, kun he sukeltavat

Lapsilla on kahdeksanvuotiaasta alkaen mahdollisuus päästä tutustumaan sukeltamiseen altaassa tai muussa sopivassa ympäristössä, jossa vesialue on rajattu. Kun he ovat täyttäneet kymmenen vuotta, he voivat osallistua lapsille ja nuorille tarkoitetuille sukelluskursseille. Nämä ikärajat ja toimintatavat voivat vaihdella sen mukaan, mistä maasta tai sukellusjärjestöstä on kyse. Lasten sukeltaminen ei sinänsä välttämättä ole mikään ongelma. Kuitenkin sekä vanhempien, sukelluskouluttajien että sukelluskuntoa arvioivien ja todistuksia myöntävien lääkärien on tarpeen ottaa huomioon useita tilanteen kannalta oleellisia seikkoja, ennen kuin lapsia voi päästää sukeltamaan

Tärkeää on esittää seuraava kysymys: haluaako lapsi itse sukeltaa vai haluavatko vanhemmat, että heidän lapsensa sukeltaa. Ei ole mitenkään epätavallista, että vanhemmat painostavat lapsiaan. Tällöin olisi hälytyskellojen hyvä soida. Lasta ei pitäisi koskaan pakottaa osallistumaan sukelluskurssille, jos hän kokee, että se on epämukavaa tai että hänen on pakko osallistua. Tällöin tilanne ei ole turvallinen kenellekään.

Lapselle tulee tehdä lääkärintarkastus, ja lääkärin pitäisi ottaa huomioon ainakin seuraavat seikat:

- Keuhkojen kehitys kahdeksan vuoden ikään asti, kun hengitysteiden läpimitta ja keuhkojen joustavuus eivät ole vielä täysin kehittyneet.
- Korkeampi keuhkojen lopputilavuus (se tilavuus keuhkoissa, jossa hengitysteiden pienimmät keuhkoputket menevät kasaan)
- Toiminnallinen kypsymättömyys korvatorven avautumiseen liittyen
- Ongelmat sisäkorvassa/sivuonteloissa. Nämä ovat usein yleisiä nimenomaan pienillä lapsilla ja voivat aiheuttaa ongelmia sukeltaessa.
- Mitkä tahansa sydän- ja verenkiertoelimistöön tai tuki- ja liikuntaelimeistöön liittyvät ongelmat
- Häiriöt luuston kehittämisessä
- Painoa liian vähän suhteessa kehon pinta-alaan. Tämä lisää hypotermian riskiä.
- Tunne-elämän epävakaas

Sukelluskouluttajien tulee vielä lopuksi arvioida lapsen kypsyyttä. Seuraavat kysymykset ovat tärkeitä:

- Kykeneekö lapsi kuuntelemaan, ymmärtämään ja noudattamaan ohjeita sekä tulkitsemaan hypoteettisia kysymyksiä?
- Kykeneekö lapsi ymmärtämään matemaattisia ja fyysisiä lainalaisuuksia?
- Kykeneekö lapsi tunnistamaan ja tulkitsemaan pelkoa ja kykeneekö hän reagoimaan tarkoituksenmukaisella tavalla ollessaan stressaantunut, peloissaan tai turhautunut?
- Kykeneekö lapsi kertomaan ongelmista sekä pyytämään ja tarjoamaan apua?
- Osaako lapsi huolehtia itsestään ja muista?
- Aiheutuuko sukellusvälineiden koosta ongelmia lapselle, kun otetaan huomioon lapsen koko ja kehon muoto?
- Kykeneekö lapsi sietämään sitä, että lämmönsäätely tehostuu ja aineenvaihdunta kiihtyy? On tärkeää ymmärtää, että lapsi menettää lämpöä nopeammin kuin aikuinen. Näin hänelle saattaa kehittyä alilämpöisyyttä suhteellisen lyhyen ajan kuluessa.
- Osaako lapsi laskeutua veteen ja nousta sieltä ilman ongelmia, kun hänellä on kaikki varusteet päällään? Selviytyykö hän erilaisista hankalista tilanteista veden alla, esimerkiksi virtauksista ja voimakkaasta aallokosta? Lapset eivät yksinkertaisesti ole välttämättä fyysisesti kykeneviä huolehtimaan itsestään tai toisista, kun mietitään turvalliseen sukeltamiseen liittyviä seikkoja.
- Kykeneekö lapsi hallitsemaan vedenalaisen ympäristön synnyttämää stressiä, ja tuntee koivansa olonsa luontevaksi vedessä?

Ei ole olemassa mitään psykoteknistä testiä, jonka avulla voitaisiin arvioida lapsen yleistä kykyä suoriutua sukeltamisesta turvallisesti ja kaikin puolin onnistuneesti. Kiinnitä huomiota siihen, miten lapset reagoivat häiriötekijöihin ja keskittymistä vaativiin tilanteisiin. Lapsella saattaa olla enemmän seikkailumieltä mutta vähemmän ymmärrystä riskien suhteen. Lasten ajattelu on konkreettista, ja he eivät kykene aina reagoimaan asianmukaisella tavalla tilanteissa, jotka poikkeavat kouluttajien kuvaamista tilanteista.

Sukelluskursseja lapsille ja lasten kanssa

Lapsen vanhempana haluat varmasti tuntea olosi luottavaiseksi sen suhteen, että kouluttaja on kokenut ja asiantunteva, kun lapsesi sukeltaa hänen kanssaan veden alle. Sukelluskouluttajana taas haluat olla varma siitä, että sinulla on kaikki tarvittavat keinot, jotka auttavat sinua tekemään sukelluksesta turvallisen.

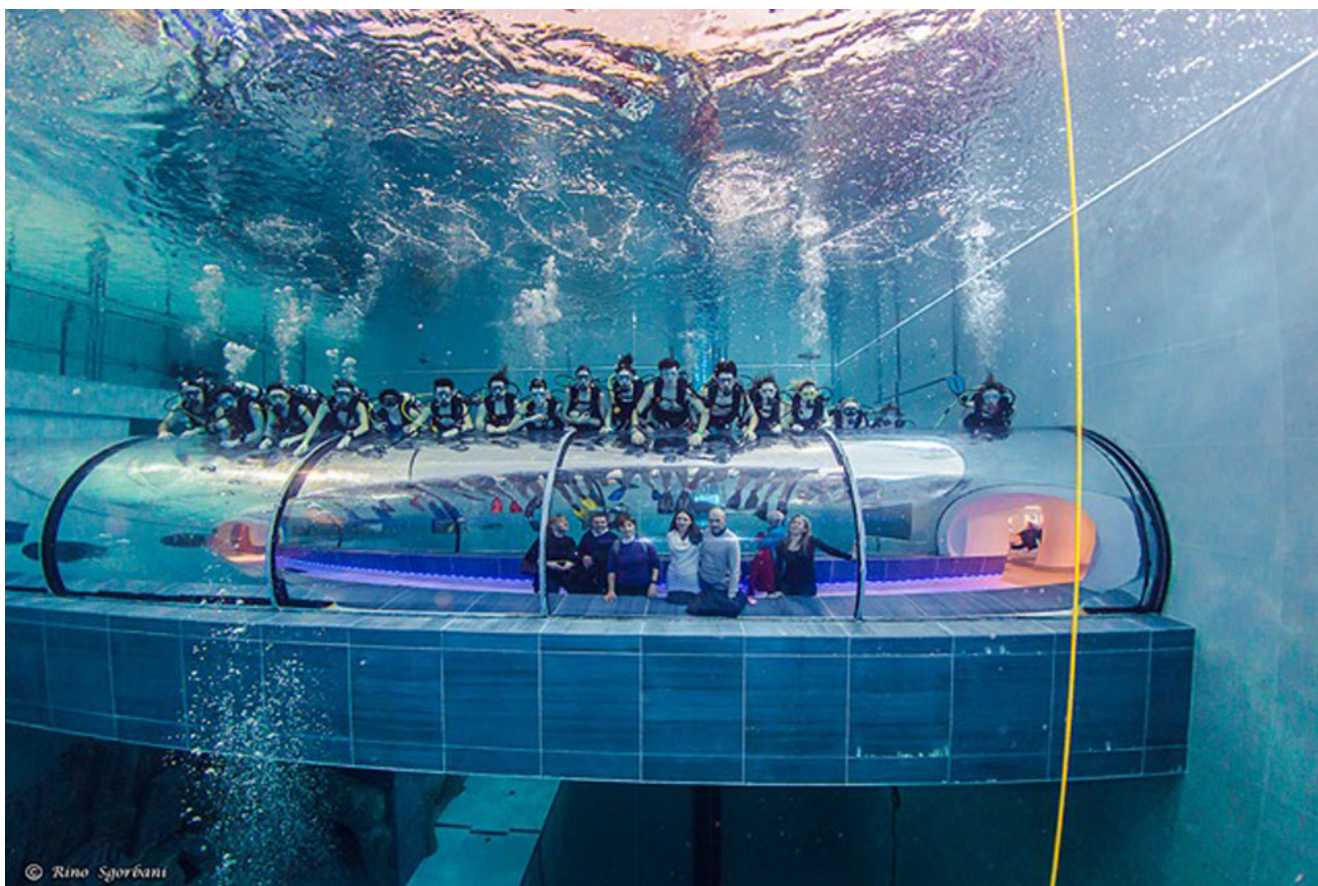
Sukellusjärjestöillä on tietyt turvallisuutta koskevat standardit käytössään, mutta näitä voidaan pääasiassa soveltaa aikuisten kurssien turvatasoa määriteltäessä. Näihin sisältyy joitakin rajoituksia (syvyysrajat) ja/tai joitakin erityisvaatimuksia sukellusparia koskien. Tästä kaikesta on seurauksena se, että lapset oppivat sukeltamista koulutusmateriaaleista, jotka on laadittu aikuisille. Siksi on tärkeää, että kouluttaja kykenee selittämään tiettyjä käsitteitä ja että hänellä on työkaluja, jotka auttavat selittämään kyseisiä käsitteitä sekä lapsille että myös heidän vanhemmilleen.

Useimmat sukellusjärjestöt eivät tarjoa tai vaadi mitään lisäkoulutusta niiden kouluttajien kohdalla, jotka sukeltavat lasten kanssa. Näin ollen on tärkeää, että kouluttajat ymmärtävät ne monet huomioon otettavat seikat, jotka liittyvät lasten sukelluskoulutukseen. Kyse ei ole vain sukellusten syvyysrajoituksista. Kouluttajien tulisi olla tietoisia heihin kohdistuvasta vastuusta ja hankkia perusteelliset tiedot aiheesta erilaisten vaaratilanteiden vähentämiseksi.

Aikuisille tarkoitetut sukelluslaitteet voivat tuntua lapsista epämukavilta tai vaikeilta käyttää. Ne saattavat myös synnyttää stressiä tai jopa paniikkia lapsessa. Aikuisten pienikokoinenkin tasapainotusliivi voi olla liian suuri lapselle, jolloin sukelluspullo saattaa kallistua lapsen jommallekummalle sivulle. Tämä on turvallisuuskysymys, mutta estää myös nauttimasta sukeltamisesta. Kouluttajalla tai sukelluskeskuksella tulee olla tarjolla lapsille sopivia välineitä. Tähän sisältyvät alla luetellut välineet.

- Sopivankokoiset tasapainotusliivit
- Lasten maskit (matala profiili), jotka on helpompi tyhjentää vedestä
- Pienemmät snorkkelit. Lasten kohdalla snorkkelin tilavuuden ei tulisi olla yli 150 ml johtuen kuolleesta tilasta ja hiilidioksidin mahdollisesta muodostumisesta snorkkelissa. Aikuisten kohdalla tilavuus voi olla enimmillään 230 ml.
- Pehmytlapaisilla räpylöillä potkuista tulee aivan riittävän tehokkaita. Etuna on se, että niitä käytettäessä sukeltaja säästyy yleensä jalkakrampeilta.
- Lapsen koon mukainen sukelluspuku. Lapsen ruumiinlämpö laskee nopeammin, joten sukelluspuvun tulee sopia hyvin ja sen tulee olla sopivan paksuinen.
- Kevyet regulaattorit, joissa on lyhyemmät letkut ja pienemmät suukappaleet
- Pieni/kevyt sukelluspullo
- Painot, painovyöt jne. Pidä huolta siitä, että painojen käytössä on otettu huomioon kokonaistilanne. Näin voidaan välttyä siltä, että painovyö pääsee luisumaan pois lapsen kapeammalta lantiolta.

Kurssin jälkeen

Monet yllä kuvatut huolenaiheet ovat kurssin jälkeenkin ajankohtaisia. Lapsen sukellusparin, joka on ehkä oma vanhempi, tulee ymmärtää sukeltamisen vaatimat rajoitukset. Sukellusreissut on siis suunniteltava niin, että ne suuntautuvat sopiviin kohteisiin. On tarpeen ottaa huomioon sekä paikalliset

sukellusolosuhteet että lapsen tarvitsemien välineiden saatavuus. Lapsi ei tietenkään voi osallistua kaikentyyppisille sukelluksille, ja sukellusparin tulee olla pätevä, kokenut ja fyysisesti hyvässä kunnossa. Hänen on myös luotettava siihen, että hän kykenee huolehtimaan lapsesta ja auttamaan tätä sekä tarvittaessa jopa pelastamaan tämän.

Lopuksi voimme todeta, että lasten sukeltaminen voi olla sekä hauskaa että turvallista. Tärkeää on kuitenkin tiedostaa se, että jokaisen koulutuksessa ja sukeltamisessa mukana olevan on ymmärrettävä, missä menevät rajat. Lapsia ei siis tule pitää vain pieninä aikuisina.

Tietoa artikkelin kirjoittajasta

Guy Thomas on kokenut sukellus- ja ensiapukouluttajien opettaja. Hän työskentelee kokoaikaisena turvallisuusohjelmien johtajana DAN Europella. Työssään hän vastaa DAN Europen turvallisuusaloitteiden kehittämisestä ja toteuttamisesta. Hän on myös jäsenenä Italian Punaisen Ristin erikoispelastusryhmässä. Samoin hän toimii pelastusuimarina/sukelluslääkintämiehenä Italian valtiollisen poliisin SAR-helikopteritoiminnassa (etsintä- ja pelastustoiminta).

Kääntäjä: Marianna Rantanen